No. of Printed Pages/Questions: 3/ 5

O. P. JINDAL SCHOOL,SAVITRI NAGAR

Periodic Test-1 (Round – II) **2025 – 2026**

Class: VII **M M: 20**

Subject: Sanskrit **Time: 1. Hr.**

Name: _____ Class / Section: _____RollNo.:_____

General Instructions:- All questions are compulsory

प्र01 अधोलिखितं श्लोकांशं ध्यानेन पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत–

(निम्नलिखित गद्यांश को ध्यान से पढ़कर प्रश्नों के उत्तर संस्कृत भाषा में लिखिए)

अस्ति मगधदेशे फुल्लोत्पलनाम सरः। तत्र संकटविकटौ हंसौ निवसतः। कम्बुग्रीवनामकः तयोः मित्रम् एकः कूर्मः अपि तत्रैव प्रति वसति स्म। अथ एकदा धीवराः तत्र आगच्छन्। ते अकथयन् –"वयं श्वः मत्स्यकूर्मादीन् मारयिष्यामः।" एतत् श्रुत्वा कूर्मः अवदत्–"मित्रे! किं युवाभ्यां धीवराणां वार्ता श्रुता ? अधुना किम् अहं करोमि ?" हंसौ अवदताम् – "प्रातः यद् उचितं तत्कर्तव्यम्।"कूर्मः अवदत् – "मैवम्। तद् यथाऽहम् अन्यं ह्रदं गच्छामि तथा कुरुतम्।" हंसौ अवदताम् –" आवां किं करवाव ? कूर्मः अवदत् – "अहं युवाभ्यां सह आकाशमार्गेण अन्यत्र गन्तुम् इच्छामि।

I एकपदेन उत्तरत– (केवलं प्रश्नद्वयम्) **(½x2=1)**

i कूर्मस्य नाम किम् आसीत् ?

ii सरस्तीरे के आगच्छन् ?

iii कच्छपः कुत्र गन्तुम् इच्छति ?

II पूर्णवाक्येन उत्तरत– (केवलं प्रश्नद्वयम्) **(1x2=2)**

i धीवराः किम् अकथयन् ?

ii कच्छपः केन मार्गेण अन्यत्र गन्तुम् इच्छति ?

iii धीवराणां वार्ता श्रुत्वा कूर्म किम् अवदत् ?

III यथानिर्देशम् उत्तरत–(निर्देशानुसार उत्तर लिखिए) **(1x2=2)**

i 'आगच्छन्' इति क्रियायाः कर्तापदं किम् ?

(अ) धीवराः (ब) हंसौ

(स) कूर्मः (द) एकदा

ii 'अन्यं ह्रदः' अनयोः पदयोः विशेष्यपदम् किम् ?

(अ) अन्यं (ब) ह्रदं

(स) गच्छामि (द) करोमि

iii 'अकथयत्' इत्यर्थे गद्यांशे किम् पदं प्रयुक्तम् ?

(अ) अपृच्छत् (ब) न्यवेदयत्

(स) अनयत् (द) अवदत्

प्र0 2 मित्रं प्रति लिखितं–पत्रं मंजूषायां प्रदत्त शब्दैः सहायतया पुनः लिखत– **(½x10=5)**

(अपने मित्र संजय को लिखे गए पत्र को मंजूषा की सहायता से **पुनः** लिखिए।)

सी – 3/95 सावित्री नगर

प्रिय मित्र संजय! तिथिः .....

सस्नेहं नमस्ते।

अत्र कुशलं तत्र (1) ––––– । अधुना (2) ––––– अयम् यत् अस्मिन् ग्रीष्म–अवकाशे (3) ––––– अवश्यम् एव मम गृहम् आगच्छतु। वयं (4) ––––– अवकाशं यापयिष्यामः। आशां (5) ––––– यत् भवान् मम प्रार्थनां स्वीकृत्य शीघ्रम् एव उत्तरं दास्यति। गृहे माता–पित्रोः चरणयोः मम प्रणामाः कथनीयाः।

भवतां मित्रम्

विनयः

करोमि, भवान्, अस्तु, मिलित्वा, समाचारः,

प्र0 3 अधोलिखितान् समयवाचकान् अंकान् पदेषु लिखत– **(1x4=4)**

(कोष्ठक में दिए समय को संस्कृत में लिखकर रिक्तस्थानों को पूरा कीजिए)

i कृषकः प्रातः **(7:00)** ––––––– वादने क्षेत्रम् गच्छति।

ii बालकः सायं **(4:15)** ––––––– वादने खेलितुम् गच्छति।

iii अहम् मध्याह्ने **(1:30)** ––––– वादने भोजनं करोमि।

iv रमेशः रात्रौ **(9:45)** ––––– वादने शयनं करोति।

प्र0 4 मंजूषातः क्रियापदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत– (½x6=3)

(निम्नलिखित प्रश्नों के मंजूषा से सही उत्तर चुनकर रिक्तस्थान भरिए)

अभिनन्दति, भक्षयिष्यामः, इच्छामि, वदिष्यामि, उड्डीयते, प्रतिवसति स्म,

(क) हंसाभ्यां सह कूर्मोऽपि ————— ।

(ख) वयं गृहं नीत्वा कूर्मं ————— ।

(ग) अहं किंचित् अपि न ————— ।

(घ) यः हितकामनां सुहृदां वाक्यं न ————— ।

(ङ) एकः कूर्मः अपि तत्रैव ————— ।

(च) अहम् आकाशमार्गेण अन्यत्र गन्तुम् ————— ।

प्र0 5 निम्नलिखित 'क' स्तम्भस्य 'ख' स्तम्भेन समुचितं मेनलं कुरुत– (½x6=3)

('*क*' और '*ख*' स्तम्भों का उचित अर्थ के साथ मिलान कीजिए)

i)	सुहृदाम्	(क)	दृष्ट्वा
ii)	सरः	(ख)	मत्स्यजीवीनः
iii)	कच्छपः	(ग)	निवसति
iv)	अवलोक्य	(घ)	ह्रदम्
v)	धीवराः	(ङ)	कूर्मः
vi)	प्रतिवसति	(च)	मित्राणाम्

———000———